

В Японії у сільському господарстві, так як в інших галузях економіки, впроваджується політика по зменшенню закордонних капіталовкладень. У сільське господарство заборонені іноземні капіталовкладення не тільки землю, але в цілому в сільськогосподарське виробництво [10].

- Можливість у майбутньому перепродаж використаної землі за збільшеною вартістю.

Зважаючи на всі ці обставини, агрохолдинги залишаються одними з найрентабельніших організаційних форм господарювання. Нажаль всі інші форми господарювання, як показують дослідження не супроводжуються зміцненням матеріально-технічної бази, фінансовою стабілізацією, створення умов для розширеного відтворення та інтенсифікації виробництва. . . тому заслуговує на увагу створення з метою залучення інвестицій, пришвидшення оновлення матеріально-технічної бази, поглиблення перероблення сільськогосподарської продукції та вирішення соціальних проблем села агропромислових холдингів [1, с. 5].

На наш погляд, помірна присутність іноземного капіталу в економіці АПК немає негативних проявів, а навпаки є бажаним, це пояснюється тим, що вливання цього капіталу супроводжується впровадженням нових технологій, нової техніки та обладнанням, введенням в

систему керування сучасних методів ефективного менеджменту.

Висновки з проведеного дослідження. Стан в якому опинилися виробники аграрної продукції не задовольняє не самих виробників не підприємств, які змушені використовувати не якісну сировину. На думку автора, для подолання край плачевного стану виробників аграрної продукції, необхідно провести концентрацію та інтеграцію виробничих процесів в аграрному секторі. Об'єднання поєднає інтереси аграрних виробників, починаючи з процесу виробництва, переробки, зберігання та продажу готової продукції.

Як показує практика, на сьогоднішній день важливу роль у розвитку агроформувань мають міжгосподарські агропромислові формування, які прагнуть до створення замкнутого технологічного циклу, в межах якого зберігається і розвивається сировинна зона – аграрного підприємства. Ринкові відносини та жорстка конкуренція, ставлять більшість існуючих агропромислових підприємств перед необхідністю зміни виробничої моделі, технологічних змін, впровадження конкурентоспроможних наукомістких виробництв, управлінських нововведень за рахунок інтеграційних процесів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Амбросов В.Я, Напрями та принципи трансформування агроформувань в інтенсивні підприємницькі структури / Амбросов В.Я, Маренич Т.Г. // Вісник ХНТУСГ. Економічні науки. – 2009. – № 84. – С. 3-11.
2. Андрійчук В. Г. Капіталізація сільського господарства: стан та економічне регулювання розвитку : [монографія] / Василь Гаврилович Андрійчук. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2007. – 212 с.
3. Дінз Г. До перемоги через злиття. Як звернути галузеву консолідацію собі на користь / Г. Дінз – М. : Альпіна Бізнес Букс », 2004.- с.17 .
4. Організація управління аграрною економікою / (Кропивко М. Ф., Немчук В. П., Россоха В. В. та ін.) под ред. М. Ф. Кропивко — К. : Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки», 2008. – 420 с.
5. Макаренко П. М. Моделі аграрної економіки / П. М. Макаренко. –К.: ННЦ ІАЕ, 2005. – 682 с.
6. Саблук П. Т. Основи організації сільськогосподарського ринку / П. Т. Саблук, Д. Я. Карич, Ю. С. Коваленко. К., 1997. – 188 с.
7. Україна у цифрах – 2012. Державний комітет статистики. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL:<http://www.ukrstat.gov.ua>.
8. Використання земельних ресурсів [Ел. ресурс] // Режим доступу: <http://forbes.ua/business/1347422-skolko-krupnejshie-agroholdingi-ukrainy-zaplatili-za-arendu-zemli>
9. Використання земельних ресурсів у західноєвропейських країнах [Ел. ресурс] // Режим доступу: <http://www.rbc.ua/rus/finance/show/zemlya-selhoznaznacheniya-i-arenda-na-nec-budut-tolko-dorozhat--08082011163100>
10. Обмеження щодо площі оренди землі [Ел. ресурс] // Режим доступу: <http://liberal.in.ua/daydzhest/zarubezhniy-opit-funktsionirovaniya-zemelno-go-rinka.html>

СТЕПАНЕНКО О. І.

*доцент кафедри обліку підприємницької діяльності,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана*

ПОБУДОВА ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА В ЧАСТИНІ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ

Анотація: Досліджено порядок формування облікової політики підприємства про виробничі запаси. Проаналізовано її основні елементи, визначено переваги і недоліки їх практичного використання. Наведено фрагмент Наказу про облікову політику щодо обліку виробничих запасів підприємства.

Анотация: Исследовано порядок формирования учетной политики предприятия о производственных запасах. Проанализировано ее основные элементы, определены преимущества и недостатки их практического использования. Приведен фрагмент Приказа об учетной политике относительно учета производственных запасов предприятия.

Summary: The order of forming of registration politics of enterprise is investigational about productive supplies. She is analyzed basic elements, advantages and defects are certain them the practical use. A fragment over of Order is brought about registration politics in relation to the account of productive supplies of enterprise.

Постановка проблеми. Розвиток ринкових відносин в Україні, наявність підприємств різних форм власності та розширення міжнародних економічних зв'язків ві-

тчизняних підприємств з іноземними партнерами сприяє впровадженню в практику господарюючих суб'єктів облікової політики, яка формується ними самостійно. Від

Таблиця 1

Елементи облікової політики виробничих запасів		
№ з/п	Складові облікової політики за видами процедур	Варіанти принципів та методів обліку
1	Визнання придбаних (отриманих) запасів	Тестування цінностей на відповідність: • визначенню “запаси” (п. 4 П(С) БО 9 “Запаси”); • ознакам активу (п. 5 П(С) БО 9 “Запаси”)
2	Первісна оцінка	Первісна вартість формується у відповідності до норм П(С) БО 9 “Запаси” та залежить від шляху надходження (отримання) запасів: придбанні за грошові кошти; виготовлені власними силами; отримані як внесок до статутного капіталу; отримані безкоштовно; отримані в обмін на подібні (неподібні) активи
3	Одиниця обліку запасів	найменування запасу; однорідна група (вид)
4	Класифікація запасів для потреб обліку	Для потреб <i>синтетичного обліку</i> виробничі запаси класифікуються у відповідності до субрахунків рахунку 20 “Виробничі запаси” Інструкції по застосуванню Плану рахунків [2]. Для потреб <i>аналітичного обліку</i> доцільно розробляти класифікацію (перелік груп та підгруп) запасів, а також їх типову номенклатуру. За необхідності сформувати робочий План рахунків в частині обліку запасів з чітким виділенням субрахунків другого (третього) порядку. Це забезпечить єдиний методологічний підхід у веденні аналітичного та синтетичного обліку
5	Облік транспортно-заготівельних витрат	Можливі варіанти обліку: • ідентифіковано (прямий облік) • загалом (облік витрат на окремому субрахунку)
6	Порядок розподілу транспортно-заготівельних витрат	Розподіляти транспортні витрати можна: • шляхом прямого розрахунку; • за середнім відсотком
7	Призначення та умови використання запасів	Визначається підприємством самостійно
8	Методи оцінки запасів при їх вибутті	При відпуску виробничих запасів для виготовлення продукції (виконання робіт, надання послуг), продажу та іншого вибуття оцінювання їх здійснюється за одним із наведених методів: • ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів; • середньозваженої собівартості; • собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО)
9	Періодичність визначення середньозваженої собівартості одиниці за-пасів	Визначати середньозважену собівартість одиниці виробничих запасів можна: • за звітний місяць; • на дату здійснення операції
10	Оцінка запасів на дату ба-лансу	Відображаються у звітності за найменшою із двох оцінок – первісною вартістю або чистою вартістю реалізації

уміло побудованої облікової політики залежить не тільки ефективність управління системою обліку, а й фінансово-господарською діяльністю підприємства та стратегією його розвитку на тривалу перспективу.

Серед різноманітності елементів облікової політики одним із основних можна вважати такий об'єкт обліку як виробничі запаси підприємства, які виступають його об'єктивною необхідністю. Деякий ступінь свободи, наданий суб'єкту господарювання при формуванні положень його облікової політики, зумовлює можливість різного відображення інформації про виробничі запаси про ту саму подію, ту саму господарську операцію в системі облікових даних, а отже, і у фінансовій звітності. Саме тому з усієї сукупності елементів облікової політики підприємству слід обирати тільки ті, які властиві його діяльності і здатні так чи інакше вплинути на фінансові результати та відповідні статті звітності.

Аналіз останніх досліджень. Зважаючи на актуальність теми щодо впливу облікової політики на фінансові результати діяльності підприємства, своє відображення результату знаходить в наукових дослідженнях вітчизняних вчених, таких як Барановська Т.В., Бутинець Ф.Ф., Пушкар М.С., Фесенко В.В., Хабарова Л.П., Черній М.Я., Шпак В.А., Щирба М.Т. В їхніх працях проведено ґрунтовне дослідження економічної сутності облікової політики, її складових, порядку документального оформлення, методики побудови. Однак питання впливу окремих елементів облікової політики, особливо в частині виробничих запасів, на формування інформації про результати діяльності є актуальними, так як саме від обраних методів та оцінок об'єктів обліку залежить розмір фінансових результатів.

Мета дослідження. Провести системне дослідження, розробити пропозиції щодо удосконалення теоретичних положень та діючої практики формування облікової політики підприємства в частині виробничих запасів та оцінити її роль у формуванні фінансових результатів діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Виробничі запаси є однією з найважливіших складових активів промислового підприємства, їм належить особливе місце у складі його майна, та до того ж вони мають значну питому вагу у структурі витрат діяльності. Склад та структура виробничих запасів залежить від технологічних особливостей і галузевої належності суб'єкта господарювання. Основною властивістю їх є належність до оборотного капіталу, тобто вони мають здатність перетворюватись на грошові кошти впродовж операційного циклу виробництва. Разом з тим у процесі господарської діяльності виробничі запаси використовуються по-різному. Деякі із них повністю споживаються в технологічному процесі, приміром сировина, матеріали. Інші лише частково змінюють свою форму, наприклад, допоміжні матеріали, напівфабрикати. Треті входять до складу готової продукції без жодних зовнішніх змін, наприклад, комплектуючі вироби. Четверті використовуються для ремонту об'єктів основних засобів, інших оборотних матеріальних активів.

Методичні засади формування облікової інформації про наявність, рух, використання та інші операції з виробничими запасами регламентуються П(С)БО 9 “Запаси” [1]. Облікова політика підприємства в частині виробничих запасів складається з великої кількості неоднорідних і нерівнозначних елементів (табл. 1).

Важливою умовою правильної організації обліку виробничих запасів та відображення інформації про них у фінансовій звітності є їх точна та достовірна первісна оцінка. В залежності від того, яку управлінську мету переслідує підприємство можна виділити наступні оцінки запасів при їх оприбуткуванні:

1) *первісна (історична) вартість* – оцінюються виробничі запаси придбані за грошові кошти у постачаль-

ників, або через підзвітних осіб підприємства. Вона включає: чиста вартість придбання запасів (без непрямих податків); транспортно-заготівельні витрати; суми ввізного мита; непрямі податки, які не відшкодовуються; інші витрати, які безпосередньо пов'язані з придбанням виробничих запасів;

2) *собівартість виготовлення* – оцінюються запаси, які виготовлені власними силами підприємства та в подальшому використовуються у його виробничій чи господарській діяльності. Вона включає: прямі матеріальні витрати; прямі витрати на оплату праці; інші прямі витрати; змінні та постійні розподілені загальновиробничі витрати;

3) *справедлива вартість* – оцінюються виробничі запаси, які отримані як внесок до статутного капіталу, одержані безкоштовно, отримані в обмін на неподібні активи. Вона узгоджується із юридичними (фізичними) особами, які передають запаси, але при цьому враховуються витрати, які пов'язані з їх транспортуванням та доведенням до стану в якому вони придатні для використання;

4) *балансова вартість переданих запасів* – застосовується для оцінки запасів, які отримані в обмін на подібні активи.

Одним із основних елементів, що визначає облікову політику виробничих запасів є побудова класифікатора матеріальних цінностей, в якому вони систематизуються за групами, підгрупами, видами або сортами і відповідно кожному найменуванню (марці, сорту, розміру) призначається номенклатурний номер.

Розробку номенклатури слід починати із встановлення переліку груп виробничих запасів, які використовуються в господарській діяльності підприємства. Кількість та найменування груп залежить від загальної чисельності запасів, фізично-хімічних властивостей, економічного призначення у виробничому процесі, а також вимог до їх групування при плануванні придбання й споживання, контролю за використанням та складанням звітності.

Найменування груп повинно максимально відображати техніко-економічний зміст включених до неї запасів. При значному переліку різновидів цінностей в групі слід виділяти підгрупи, в які об'єднуються схожі та близькі за призначенням (використання) запаси. Наприклад, група "Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби" – підгрупи: "Напівфабрикати", "Комплектуючі вироби".

Для забезпечення єдиного підходу у веденні аналітичного та синтетичного обліку групи виробничих запасів доцільно формувати у розрізі субрахунків до рахунку 20 "Виробничі запаси", а підгрупи – з урахування їх фі-

зичних, хімічних властивостей та призначення. В табл. 2 наведено порядок побудови номенклатури виробничих запасів.

Таким чином, на основі номерів груп та підгруп запасів та порядкових номерів найменувань і видів по підгрупах встановлюється номенклатурний номер виробничого запасу. Він складається із номера групи (субрахунок, який використовується для обліку цінностей), номера підгрупи та порядкових номерів запасів в підгрупах другого та третього рівня.

В Наказі про облікову політику повинно бути обумовлено застосування порядку відображення в обліку та розподілу транспортно-заготівельних витрат, які виникають при придбанні виробничих запасів. Для узагальнення інформації про транспортні витрати можна використовувати один із двох методів: прямий облік (ідентифікований) або відокремлений (накопичення даних на окремому субрахунку).

Перший метод доцільно застосовувати підприємствам, які всі витрати, пов'язані з придбанням запасів, можуть визначити безпосередньо у момент їх оприбуткування. Такі витрати обліковуються на тому ж субрахунку, що і отримані запаси та не потребують їх додаткового відокремлення.

Суттєвим недоліком даного методу є те, що транспортні організації, які здійснюють перевезення запасів, вчасно не надають документи про вартість перевезення. До того ж при придбанні великої кількості номенклатурних одиниць цінностей, понесені витрати підлягають розподілу пропорційно до їх вартості або кількості, а це потребує додаткових розрахунків.

За другим методом облік транспортних витрат слід вести на окремому субрахунку, який вводиться підприємством самостійно до робочого Плану рахунків. Як альтернативний варіант, це може бути субрахунок 200 "Транспортно-заготівельні витрати". За дебетом даних субрахунків відобразатимуться понесені транспортні витрати, пов'язані з придбанням виробничих запасів, за кредитом – суми розподілених витрат в порядку їх включення до собівартості придбаних запасів. В кінці звітного місяця накопичені транспортні витрати підлягають розподілу на основі їх середнього відсотку, методикою розрахунку якого регламентує П(С)БО 9 "Запаси" [1]. Але, слід пам'ятати, що транспортно-заготівельні витрати розподіляються тільки між тими видами запасів, по відношенню до яких вони виникли.

Втім, такий підхід має певні недоліки. Це пов'язано з тим, що в практичній діяльності підприємств виникає проблема щодо об'єктивного розподілу таких витрат. Це

Таблиця 2

Побудова класифікатора номенклатури виробничих запасів (фрагмент)

Група (субрахунок обліку)	Підгрупа	Підгрупа другого порядку (найменування)	Підгрупа третього порядку (вид, розмір)	Номенклатурний номер
201 "Сировина й матеріали"	1. Основні матеріали	01. Профіль	1. Штапіковий	201.1.011
			2. Рамковий	201.1.012
			3. Створчатий	201.1.013
			4. Імпостний	201.1.014
		02. Підвіконник	1. 250 мм	201.1.021
			2. 300 мм	201.1.022
2. Допоміжні матеріали	01. Піна монтажна	1. Універсальна (TS 22)	201.2.011	
		2. Професійна (TS 52)	201.2.012	
202 "Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби"	1. Напівфабрикати	01. Склопакети	1. Однокамерні	202.1.011
			2. Двокамерні	202.1.012
	2. Комплектуючі вироби	02. Фурнітура	1. Поворотна	202.2.021
			2. Поворотно-відкидна	202.2.022

пов'язано з тим, що зазначений субрахунок відображає узагальнені дані про витрати з придбання виробничих запасів, що не сприяє контролю за їх часткою у собівартості конкретного виду цінностей. Якщо взяти до уваги, що при надходженні запасів підприємство здійснило невагомні витрати, пов'язані з купівлею й транспортуванням основних матеріалів, а при придбанні палива та запасних частин – значні, то до собівартості готової продукції безпідставно буде включена завищена сума транспортно-заготівельних витрат, яка фактично не була понесена. Отже, узагальнення даних про транспортні витрати на одному субрахунку з подальшим їх розподілом між нерівноцінними за призначенням запасами може привести до викривлення виробничої собівартості готової продукції, а також заготівельної вартості окремих видів запасів. А тому, слід відкривати субрахунки другого порядку до тих виробничих запасів по яких виникають такі витрати та здійснювати розподіл всередині субрахунку – 201.1 “Сировина й матеріали”, 201.2 “Транспортно-заготівельні витрати”.

Одним із елементів облікової політики, який має прямий вплив на фінансовий результат діяльності господарюючого суб'єкта є оцінка запасів при їх вибутті. При оцінюванні виробничих запасів, які витрачаються, підприємство може обрати метод, який передбачено в П(С)БО 9 “Запаси” [1], а саме: ідентифікованої собівартості; середньозваженої собівартості; ФІФО (перших за часом надходження). Для всіх одиниць бухгалтерського обліку запасів, що мають однакове призначення та умови використання, застосовується тільки один із наведених методів.

Виробничі запаси, що відпускаються для виконання спеціальних замовлень і проєктів, а також ті, які не замінюють один одного, оцінюються за ідентифікованою собівартістю. Цей метод доцільно використовувати в умовах незначної номенклатури запасів, що використовуються на підприємстві. Визначення собівартості запасів, які витрачаються відбувається за фактичними даними, у той час як при використанні інших методів – на певних припущеннях. Застосовуючи цей метод у практичній діяльності підприємстві може регулювати свій прибуток шляхом відпуску більш дорогих або найбільш дешевих одиниць запасів.

Оцінка запасів за метод ФІФО базується на припущенні, що виробничі запаси використовуються у тій послідовності, в якій вони надходять на підприємство (відображені в бухгалтерському обліку). У результаті його застосування вартість запасів на кінець звітного періоду є наближеною до їх поточної ринкової вартості, а собівартість реалізованої готової продукції знижується, що призводить до максимального зростання фінансового результату. Якщо у звітному періоді ціни зростають, то при використанні даного методу виникає найнижча собівартість реалізації, що спричинено невисокими цінами на раніше придбані виробничі запаси і як результат – найвищий чистий прибуток.

Метод середньозваженої собівартості доцільно застосовувати у випадках застосування періодичної системи обліку виробничих запасів, при якій даний метод є простим у застосуванні і досить дієвим для надання інформації в управлінських цілях, а саме, одержання інформації у момент безпосереднього здійснення операції. При використанні даного методу, чистий прибуток набуває середнього значення у порівнянні з вищезазначеними методами. А в умовах зростання цін собівартість виробничих запасів на кінець звітного періоду є нижчою за ринкову вартість.

Таким чином, при виборі методу оцінювання руху запасів слід враховувати такі чинники:

1) інформація стосовно наявності і руху виробничих

запасів відображається у фінансовій звітності підприємства, а тому вибір методу оцінювання запасів має прямий вплив як на їх вартість (на дату складання Балансу) так і на кінцевий фінансовий результат;

2) метод ФІФО є найбільш придатним для складання Балансу, тому що собівартість запасів на кінець звітного періоду є найбільш близькою до поточних цін, і, отже найбільш повно та достовірно відображає вартість активів суб'єкта господарювання;

3) метод середньозваженої собівартості забезпечує найбільш рівну величину прибутку, зазнає меншого впливу коливання купівельних цін. Але практичне застосування даного методу потребує здійснення більш складних розрахунків.

З метою відображення виробничих запасів у фінансовій звітності вітчизняним законодавством передбачено оцінювати їх за найменшою із двох оцінок: первісною вартістю або чистою вартістю реалізації [1].

За умов стабільної економічної ситуації запаси в балансі доцільно показувати за вартістю їх придбання, тоді як за відчутних коливань цін (збільшення рівня інфляції) відображення запасів за вартістю придбання не забезпечує інформацією про їхню реальну вартість на звітну дату. В такому випадку їх слід оцінювати за частою вартістю реалізації. Це пов'язано із застосуванням принципу обачності, у відповідності до якого активи або доходи не можуть бути завищеними, а витрати чи зобов'язання – заниженими. Чиста вартість реалізації визначається за кожною одиницею виробничих запасів та розраховується як різниця між очікуваною ціною реалізації запасів в умовах звичайної діяльності та очікуваними витратами на завершення виробництва запасів та їх реалізації. Практичне застосування такої оцінки запасів доцільне, коли: ціни на запаси знизилися; запаси втратили первісну очікувану економічну вигоду (застаріли, зіпсовані).

Таким чином, підсумовуючи вищевикладений матеріал, фрагмент Наказу про облікову політику в частині виробничих запасів можна подати в такому формулюванні:

Наказ № __ (витяг)

Про облікову політику підприємства в 20хх р.

(на прикладі практичної діяльності промислового підприємства, яке займається виробництвом металопластикових вікон)

Облік виробничих запасів

1. Первісну оцінку виробничих запасів, які придбано за грошові кошти, отримано безкоштовно, як внесок до статутного капіталу, в обмін на подібні (неподібні) активи здійснювати у відповідності до норм П(С)БО 9 “Запаси”.

2. Одиницею бухгалтерського обліку запасів вважати кожне їх найменування або однорідну групу (вид) у відповідності до затвердженого класифікатора номенклатур виробничих запасів (додаток __ даного Наказу).

3. Призначення та класифікація виробничих запасів для потреб обліку:

3.1. Цінності, які використовуються у виробничому процесі (за необхідності для загальногосподарських потреб) та потребують подальшої обробки визнавати як основні та допоміжні матеріали та обліковувати на субрахунку 201 “Сировина й матеріали”.

3.2. Цінності, які використовуються у виробництві готової продукції (або для загальногосподарських потреб) та не потребують подальшої обробки визнавати як комплектуючі вироби та обліковувати на субрахунку 202 “Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби”.

3.3. Паливо, мастильні матеріали, які використовуються для технологічних потреб виробництва, експлуатації транспортних засобів обліковувати на субрахунку 203 “Паливо”.

3.4. Цінності, які використовуються для упакування готової продукції визнавати тарними матеріалами та обліковувати на субрахунку 204 "Тара й тарні матеріали".

3.5. Цінності, які використовуються для поточних (капітальних) ремонтів будинків, споруд визнавати матеріалами, які призначені для будівництва та обліковувати на субрахунку 205 "Будівельні матеріали".

3.6. Цінності, які використовуються для поточних (капітальних) ремонтів виробничого обладнання, інструментів, транспортних засобів визнавати як запасні частини та обліковувати на субрахунку 207 "Запасні частини".

3.7. Цінності, які використовуються в загальногосподарській діяльності та які не можуть бути визнані як матеріали, паливо, запасні частини обліковуються на субрахунку 209 "Інші матеріали".

4. Транспортно-заготівельні витрати (ТЗВ), які пов'язані з придбанням виробничих запасів, обліковувати на субрахунку 200 "Транспортно-заготівельні витрати".

Їх розподіл здійснювати щомісячно (в кінці місяця) у відповідності до норм П(С)БО 9 "Запаси". Розподіл проводити тільки між тими найменуваннями (групами чи видами) виробничих запасів, по відношенню до яких такі витрати виникають.

5. Виробничі запаси, отримані без документів постачальника, відображати на позабалансовому рахунку 023 "Матеріальні цінності на відповідальному зберіганні" (до моменту отримання документації, яка підтверджує їх придбання).

6. Встановити наступні методи оцінювання виробничих запасів при відпуску їх у виробництво, продажі або іншому вибутті:

6.1. метод ФІФО (перших за часом надходження) – для основних та допоміжних матеріалів, комплектуючих виробів, тарних матеріалів;

6.2. метод ідентифікованої собівартості – для палива, мастильних матеріалів; цінностей (будівельних матеріалів, запасних частин), які використовуються для ремонтів об'єктів основних засобів (інших необоротних матеріальних активів); інших матеріалів.

7. На дату балансу запаси в бухгалтерському обліку та звітності відображати за найменшою з двох оцінок: первісною вартістю або чистою вартістю реалізації (якщо їх оцінка зменшиться або вони зіпсуються).

Висновки. Отже, узагальнюючи проведене дослідження, слід зазначити, що ефективність управління підприємством і стратегія його розвитку у перспективі в цілому залежить від розробки адекватної облікової політики, яка визначає ідеологію економіки господарюючого суб'єкта, сприяє підсиленню обліково-аналітичних функцій бухгалтерського обліку.

Формування облікової політики в частині виробничих запасів має важливе значення в організації ефективної системи управління підприємством, а тому її елементи повинні обиратись чітко, якісно й обдумано. Адаптираний та обґрунтований вибір складових облікової політики підвищить рівень достовірності та корисності обліково-економічної інформації, надасть можливість більш ефективно здійснювати підприємству його фінансово-господарську діяльність. Подальший розвиток даного питання потребує вивчення облікової політики як механізму управління виробничими запасами з метою інформаційного забезпечення як внутрішніх так і зовнішніх користувачів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 р. № 246, зі змінами.
2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291, зі змінами.

ТРИШКІНА Н. І.

*кандидат економічних наук, доцент, директор,
Хмельницький торговельно-економічний коледж
Київського національного торговельно-економічного університету*

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СЛУЖБИ МАРКЕТИНГУ НА ОПТОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Анотація: Досліджено сучасний стан та ефективність функціонування служб маркетингу на посередницьких підприємства у відповідності з вимогами ринкової економіки. Запропоновані шляхи реформування служб маркетингу.

Аннотация: Исследовано современное состояние и эффективность функционирования служб маркетинга на посреднических предприятия в соответствии с требованиями рыночной экономики. Предложены пути реформирования службы маркетинга.

Summary: The current state and effectiveness of marketing services to brokerage company in accordance with the requirements of a market economy. The ways of reforming service marketing.

Актуальність статті. Становлення та вдосконалення сфери товарного обігу є об'єктивною передумовою стабільного та динамічного соціально-економічного розвитку країни. Торгівля, як провідна галузь сфери обігу, з кожним роком набуває все більших темпів розвитку.

В новій економічній системі, що формується в Україні, оптова торгівля повинна зайняти особливе місце. Вона опосередковує у зростаючих масштабах обмін у товарно-грошовій формі, забезпечуючи необхідні темпи і пропорції не лише відтворювального процесу, але

сукупного попиту і пропозиції та міжгалузевого обміну.

В міру поглиблення ринкових процесів суттєво розширюються організаційно-економічні, соціальні, технологічні функції оптової торгівлі. Поступово вона стає важливим інститутом ринкової інфраструктури та інструментом збалансованого розвитку внутрішнього ринку.

Теоретичні дослідження формування служб маркетингу на підприємствах оптової торгівлі в системі маркетингу з урахуванням конкурентного середовища, підвищення рівня ефективності її функціонування із вра-